การส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร บนฐานการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย

Promoting computer applications and skills among students at Kamphaeng Phet Rajabhat University, Faculty of Humanities and Social Sciences on the basis of routine to research

จิรพงษ์ เทียนแขก[1]

Chiraphong Thiankhaek

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร และประเมินผลลัพธ์การส่งเสริมทักษะดังกล่าว มีระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย การทบทวนภารกิจงานเพื่อพัฒนาประเด็นการวิจัยบนพื้นฐานของการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R2R) การจัดฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ 5 ด้าน ให้กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 100 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ 1 จำนวน 52 คน และกลุ่มที่ 2 จำนวน 48 คน การประเมินผลลัพธ์โดยการประเมินผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการพัฒนาทักษะ โดยใช้วิธีการทดสอบสถิติทดสอบ

---

[1]นักวิชาการคอมพิวเตอร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

T-Test (One Sample T-Test) และการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรม โดยใช้ค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า (1) การทบทวนภารกิจทำให้เกิดประเด็นการวิจัยและการกำหนดขั้นตอนการวิจัย โดยการวางแผนการส่งเสริมทักษะ การใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ และการติดตามผลลัพธ์กระบวนการ (2) การประเมินผลการส่งเสริมทักษะในกลุ่มที่ 1 (การจัดการไฟล์ การใช้งาน MS Word การจัดทำหนังสือเวียน และการใช้งาน MS PowerPoint) และกลุ่มที่ 2 (การใช้งาน MS Excel) รวมทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า ทุกกลุ่มมีค่าคะแนนเพิ่มขึ้นหลังการส่งเสริมทักษะ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ก่อนและหลัง เท่ากับ 0.72, 0.83 และ 0.77 ตามลำดับ และการวิเคราะห์ค่า t พบว่า การส่งเสริมทักษะมีผลทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีทักษะเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ผู้เข้าร่วมกิจรรมทุกกลุ่ม มีภาพรวมความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับมาก และมีความพึงพอใจรายประเด็นระดับมาก เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมทักษะมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของทักษะอย่างมีนัยสำคัญ และการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัยทำให้เกิดข้อเสนอแนะและองค์ความรู้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาทักษะ, คอมพิวเตอร์, โปรแกรมประยุกต์, งานประจำสู่งานวิจัย

Abstract

This research aimed to promote computer applications and skills among students at Kamphaeng Phet Rajabhat University, Faculty of Humanities and Social Sciences, and evaluate the results of such skill promotion. The research methodology for this study includes task reviews to develop research questions based on routine to research (R2R), planning training to promote computer applications and skills for a target

group of 100 people divided into two groups of 52 and 48, evaluating learning outcomes before and after skill development using a T-Test (One-Sample T-Test) and gauging satisfaction with activity using averages divided into 5 levels. The study's findings demonstrated. (1) The task evaluation identified the research issue and the research process through planning, skill development, pre- and post-learning assessments, and process monitoring. (2) A skill evaluation of Group 1 (File Management, MS Word, Circular Notice, and MS PowerPoint), Group 2 (MS Excel), the combined two groups revealed that all groups had improved scores following skill promotion. The pre-and post-correlation correlations were 0.72, 0.83, and 0.77, respectively. The t-value analysis revealed that skill promotion led to participants' higher skills at a statistical significance of .05. (3) Members of all groupings, the degree of overall satisfaction was high, and there was also a high level of satisfaction with each issue. Here, the findings of the study demonstrate that skill development significantly affects skill acquisition. The development of routine research yields ideas and information to raise the standard and effectiveness of work further.

Keywords: Skill Promotion, Computer, Application Program, Routine to Research.

บทนำ

การพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to Research: R2R) คือ การใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือสร้างความรู้เพื่อนำมาพัฒนางานประจำ ในขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้ปฏิบัติงานประจำมีโอกาสคิด ทดลอง ตั้งโจทย์ให้มีความชัดเจนขึ้น แล้วทำการทดลองเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล เมื่อเปรียบเทียบการวิจัยจากงานประจำกับการวิจัยโดยทั่วไป การวิจัย R2R ไม่ได้มีกระบวนการที่ต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป แต่มีจุดเน้น คือ (1) สร้างความรู้โดยตัวผู้ใช้ความรู้เอง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ค้นหาและสร้างความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง ด้วยการสร้างรูปแบบหรือกระบวนการเพื่อสร้างความรู้สำหรับพัฒนาหรือปรับปรุงงานตามความรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณอย่างเป็นวัฏจักรต่อเนื่องไปไม่สิ้นสุด (2) มีความเชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนรู้ของมนุษย์ที่สามารถเรียนรู้และงอกงามได้ เป็นการคืนอำนาจในการสร้างความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงาน และ (3) หวังผลในการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร ทั้งนี้ R2R เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนด้วยการสร้างให้คนมีความภาคภูมิใจในงานที่ตัวเองทำจากการได้คิดค้นวิธีการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นมาทำประโยชน์ (กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร, 2567)

ตำแหน่งนักวิชาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีภารกิจของสายงาน ครอบคลุมถึงตำแหน่งต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานทางวิทยาการคอมพิวเตอร์ มีลักษณะงานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์กำหนดคุณลักษณะของเครื่อง จัดระบบติดตั้ง เชื่อมโยงระบบเครื่องคอมพิวเตอร์ศึกษา วิเคราะห์ออกแบบเกี่ยวกับชุดคำสั่งระบบ ชุดคำสั่งประยุกต์การจัดทำคู่มือการใช้คำสั่งต่าง ๆ กำหนดคุณลักษณะ ติดตั้งและใช้เครื่องมือชุดคำสั่งสื่อสารการจัดและบริหารระบบสารสนเทศ รวมทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์และธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ การให้คำปรึกษาแนะนำอบรมเกี่ยวกับวิทยาการคอมพิวเตอร์ด้านต่าง ๆ แก่บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การถ่ายทอดและส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และ

โปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษา นับได้ว่าเป็นภารกิจที่เป็นงานประจำที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามในกระบวนการวิธีในการปฏิบัติงานดังกล่าวในปัจจุบัน ยังไม่มีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เข้ารับการถ่ายทอด เป็นเพียงลักษณะของการบรรยายไปตามเนื้อหา ดังนั้น การเพิ่มกระบวนการประเมินทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ก่อนและหลังการฝึกอบรม และกระบวนการติดตามผลสัมฤทธิ์การสอบทักษะเมื่อผู้เรียนได้มีการสอบวัดผลโดยกระบวนการของมหาวิทยาลัย เพื่อค้นหาข้อมูลย้อนกลับในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอันจะนำไปสู่การได้มาซึ่งกระบวนการวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะ เพื่อการใช้ประโยชน์ในระยะยาว (มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2564)

การศึกษานี้ เป็นการการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พร้อมทั้ง ประเมินผลการส่งเสริมทักษะดังกล่าว ผลการวิจัยจะนำไปสู่การส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษา ที่เหมาะสม ยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพตรงกับคุณลักษณะของนักศึกษาในคณะ เกิดพัฒนางานประจำที่รับผิดชอบให้ดีขึ้น และเป็นแนวทางในการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะในด้านอื่น ๆ หรือเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทบทวนกระบวนการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ บนพื้นฐานของ R2R
2. เพื่อประเมินผลการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษา 2/2565 และยังไม่ผ่านการประเมินทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ที่จัดสอบโดยหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย (ศูนย์คอมพิวเตอร์ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ขั้นตอนการวิจัย

1. ศึกษาวิธีการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรในปัจจุบัน โดยใช้กระบวนการทบทวนงานประจำ

2. วางแผนการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3. สร้างแบบประเมินผลการเรียนรู้การส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์และประเมินความพึงพอใจสำหรับนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 2 ชุด

ชุดที่ 1 เป็นแบบประเมินทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ก่อนและหลังการฝึกอบรม รายงานผลเป็นค่าคะแนน

ชุดที่ 2 เป็นแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ รายงานผลเป็นค่าระดับความพึงพอใจ

4. จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

5. ประเมินผลการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ (ก่อนและหลังกิจกรรม)

6. ประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์

7. ติดตามผลการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ เมื่อนักศึกษาที่ผ่านการอบรมเข้าทดสอบทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ โดยหน่วยงานทดสอบกลางของมหาวิทยาลัย

8. เสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พร้อมสรุปผล R2R ทั้งนี้ แสดงได้ดังภาพที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์และประเมินผลทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ก่อนและหลังการฝึกอบรม ใช้วิธีการทดสอบสถิติทดสอบ T-Test (One Sample T-Test) โดยใช้โปรแกรม SPSS Statistics

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินผลความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ใช้วิธีการแปลผลจากค่าเฉลี่ยและนำเสนอควบคู่กับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การประเมินผลความพึงพอใจจากค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านดังนี้ คือ 4.51-5.00 คะแนน มีความพึงพอใจมากที่สุด, 3.51-4.50 คะแนน มีความพึงพอใจมาก, 2.51-3.50 คะแนน มีความพึงพอใจปานกลาง, 1.51-2.50 คะแนน มีความพึงพอใจน้อย และ 1.00-1.50 คะแนน มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

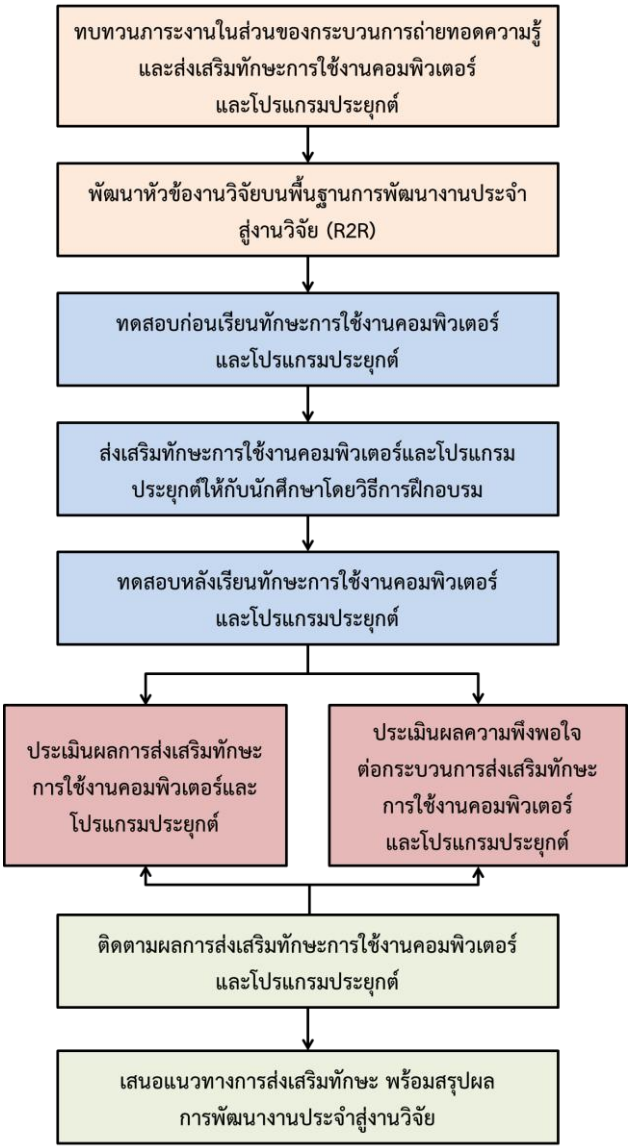
3. การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของข้อเสนอแนะ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

การทบทวนกระบวนการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ เพื่อการพัฒนาประเด็นวิจัยบนพื้นฐาน R2R

การทบทวนภาระงานในส่วนของกระบวนการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในปัจจุบัน พบว่า มีกระบวนการฝึกอบรมดังกล่าวอยู่ แต่ยังไม่มีกระบวนการในการทดสอบก่อนและหลังเรียน การประเมินผลการส่งเสริมทักษะ การประเมินผลความพึงพอใจ และการติดตามผลหลังการส่งเสริมและจัดกระบวนการ

จากข้อมูลดังกล่าว จึงมีแนวทางในการพัฒนาขั้นตอนส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บนพื้นฐาน R2R ประกอบด้วย การทบทวนภาระงานในส่วนของกระบวนการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ การพัฒนาหัวข้องานวิจัยบนพื้นฐาน R2R การทดสอบก่อนเรียน การจัดอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ การทดสอบหลังเรียน การประเมินผลการส่งเสริมทักษะ การประเมินผลความพึงพอใจต่อกระบวนการส่งเสริมทักษะ การติดตามผลการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ เมื่อนักศึกษาที่ผ่านกระบวนการพัฒนาทักษะเข้าทอดสอบด้านดังกล่าวกับหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย และการเสนอแนวทางการส่งเสริมทักษะ พร้อมสรุปผลการพัฒนางาน R2R ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการส่งเสริมทักษะ
บนพื้นฐานของ R2R

การส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จัดขึ้นในวันที่ 18-19 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 โดยวิธีการจัดอบรมดังกล่าว มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม 100 ราย มีประเด็นการเรียนรู้ 5 ประเด็น แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 เป็นเนื้อหาด้านการดาวน์โหลดข้อมูลและการบีบอัดไฟล์ การจัดรูปแบบเอกสารด้วย Microsoft Word และการสร้างจดหมายเวียนด้วย Microsoft Word ส่วนชุดที่ 2 เป็นเนื้อหาด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้านการประมวลตัวเลขด้วย Microsoft Excel แบ่งการฝึกอบรมออกเป็น 2 วัน ใช้เวลาในฝึกอบรมชุดละ 3 ชั่วโมง ส่วนการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน มีเวลาทำแบบทดสอบชุดละ 3 ชั่วโมง เช่นเดียวกัน

การประเมินผลการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า ในกลุ่มที่ 1 มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการส่งเสริมทักษะ เท่ากับ 25.44/40.00 คะแนน หลังการส่งเสริมทักษะ เท่ากับ 32.38 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.94 คะแนน ส่วนในกลุ่มที่ 2 มีค่าคะแนนก่อนการส่งเสริมทักษะ เท่ากับ 26.83 คะแนน หลังการส่งเสริมทักษะ เท่ากับ 33.58 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.75 คะแนน และเมื่อพิจารณาทั้งสองชุด พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการส่งเสริมทักษะ เท่ากับ 26.11 คะแนน ภายหลังการส่งเสริมทักษะ เท่ากับ 32.96 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น เท่ากับ 6.85 คะแนน

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า Paired Samples Test ของการทดสอบก่อนและหลัง โดยใช้การทดสอบทีแบบกลุ่มไม่อิสระ (Dependent-samples t-test หรือ Paired-samples t-test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% พบว่า ในกลุ่มที่ 1 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.72 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการทดสอบก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะระดับสูง ส่วนการวิเคราะห์ค่า t คำนวณได้เท่ากับ -14.42 น้อยกว่าค่า t วิกฤติ (.05, t=1.66) และค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0 แสดงว่าการส่งเสริมทักษะมีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 ส่วนในกลุ่มที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.83 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการทดสอบก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะระดับสูงมาก ส่วนการวิเคราะห์ค่า t คำนวณได้เท่ากับ -14.42 และค่า Sig (2-tailed) เท่ากับ 0 แสดงว่าการส่งเสริมทักษะมีผลทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่ม ก็ให้ผลสอดคล้องกันคือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.77 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการทดสอบก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะระดับสูงถึงสูงมาก แสดงรายละเอียดได้ดังตารางที่ 1-2

การประเมินระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ ชุดที่ 1 และชุดที่ 2 พบว่า ในชุดที่ 1 มีภาพรวมความพึงพอใจโดยภาพรวมระดับมาก ($\bar{X}$=4.46, SD=0.66) และมีความพึงพอใจในแต่ละรายประเด็นระดับมากทุกตัวเช่นเดียวกัน โดยในส่วนของการเพิ่มขึ้นของทักษะ พบว่า การพัฒนาทักษะที่เพิ่มขึ้นที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพึงพอใจมากที่สุด คือ การสร้างเอกสารนำเสนอด้วย Microsoft PowerPoint รองลงมาได้แก่ การสร้างจดหมายเวียนด้วย Microsoft Word การจัดรูปแบบเอกสารด้วย Microsoft Word และการดาวน์โหลดข้อมูลและการบีบอัดไฟล์ ตามลำดับ ส่วนในชุดที่ 2 พบว่า มีภาพรวมความพึงพอใจโดยภาพรวมระดับมาก ($\bar{X}$=4.40, SD=0.82) และมีความพึงพอใจในแต่ละรายประเด็นระดับมากทุกตัวเช่นเดียวกัน โดยในส่วนของการเพิ่มขึ้นของทักษะ พบว่า การพัฒนาทักษะที่เพิ่มขึ้นที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมพึงพอใจมากที่สุด คือ การใช้เขียนสูตรคำนวณ รองลงมาได้แก่ การสร้างและจัดรูปแบบ Sheet การใช้งานเบื้องต้น Microsoft Excel และการสร้างและจัดรูปแบบ Chart ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3-4 ทั้งนี้ การติดตามผลการสอบกับหน่วยงานกลาง พบว่า ในจำนวน 100 คน มีผู้ไปทดสอบทั้งหมด 76 คน (ร้อยละ 76.00) ซึ่งในจำนวนดังกล่าว มีผู้สอบผ่านทั้งหมด 50 คน (ร้อยละ 65.79) และส่วนใหญ่สอบผ่านในครั้งแรกที่เข้าทดสอบ (ร้อยละ 72.00)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะ

ชุดของการทดสอบ	ค่าคะแนนของการทดสอบ	$\bar{X}$	SD
ชุดที่ 1 (n=52)	ก่อนการส่งเสริมทักษะ	25.44	4.96
	หลังการส่งเสริมทักษะ	32.38	4.15
	ความแตกต่างก่อน-หลัง	6.94	3.47
ชุดที่ 2 (n=48)	ก่อนการส่งเสริมทักษะ	26.83	4.48
	หลังการส่งเสริมทักษะ	33.58	3.46
	ความแตกต่างก่อน-หลัง	6.75	2.51
ทั้งสองชุด (n=100)	ก่อนการส่งเสริมทักษะ	26.11	4.77
	หลังการส่งเสริมทักษะ	32.96	3.86
	ความแตกต่างก่อน-หลัง	6.85	3.03

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และค่า Paired Samples Test ของการทดสอบก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะ

ชุดของการทดสอบ	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation)	Paired Samples Test		
		ค่า t	df	Sig. (2-tailed)
ก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะ ชุดที่ 1 (n=52)	0.72	-14.42	51	.000
ก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะ ชุดที่ 2 (n=48)	0.83	-14.42	47	.000
ก่อนและหลังการส่งเสริมทักษะ ทั้งสองชุด (n=100)	0.77	-22.58	99	.000

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ ชุดที่ 1 (n=52)

ประเด็นการวัดระดับความพึงพอใจ	$\bar{x}$	SD	แปลผล
ด้านกระบวนการการพัฒนาทักษะ			
1. ความเหมาะสมของการประชาสัมพันธ์กิจกรรม	3.98	0.81	มาก
2. เนื้อหาในการพัฒนาทักษะ	4.32	0.92	มาก
3. ระยะเวลาในการพัฒนาทักษะ	4.01	0.74	มาก
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนาทักษะทักษะ	4.24	0.88	มาก
5. คู่มือหรือเอกสารประกอบการพัฒนาทักษะ	3.79	0.88	มาก
6. การได้รับประโยชน์เพื่อใช้ปฏิบัติงาน	4.38	0.82	มาก
7. ความสามารถในการนำองค์ความรู้ไปใช้	4.31	0.88	มาก
ด้านวิทยากร			
1. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.30	0.66	มาก
2. การเรียงลำดับบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน	4.23	0.94	มาก
3. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.05	0.96	มาก
4. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	4.01	0.64	มาก
5. การใช้เวลาที่เหมาะสม	3.85	0.66	มาก
ด้านการเพิ่มขึ้นของทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์			
1. การส่งเสริมทักษะด้านการดาวน์โหลดข้อมูลและการบีบอัดไฟล์	3.80	0.85	มาก
2. การส่งเสริมทักษะด้านการจัดรูปแบบเอกสารด้วย Microsoft Word	4.00	0.87	มาก
3. การส่งเสริมทักษะด้านการสร้างจดหมายเวียนด้วย Microsoft Word	4.15	0.88	มาก
4. การส่งเสริมทักษะด้านการสร้างเอกสารนำเสนอด้วย Microsoft PowerPoint	4.29	0.83	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม	**4.46**	**0.66**	มาก

ตารางที่ 4 ระดับความพึงพอใจต่อกระบวนการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ ชุดที่ 2 (n=48)

ประเด็นการวัดระดับความพึงพอใจ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านกระบวนการการพัฒนาทักษะ			
1. ความเหมาะสมของการประชาสัมพันธ์กิจกรรม	4.01	0.66	มาก
2. เนื้อหาในการพัฒนาทักษะ	4.26	0.98	มาก
3. ระยะเวลาในการพัฒนาทักษะ	3.98	0.96	มาก
4. รูปแบบและวิธีการพัฒนาทักษะทักษะ	4.01	0.85	มาก
5. คู่มือหรือเอกสารประกอบการพัฒนาทักษะ	3.95	0.98	มาก
6. การได้รับประโยชน์เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.38	0.78	มาก
7. ความสามารถในการนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.46	0.66	มาก
ด้านวิทยากร			
1. ความสามารถในการถ่ายทอด/สื่อสาร/ความเข้าใจ	4.15	0.94	มาก
2. การเรียงลำดับบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน	4.38	0.71	มาก
3. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.29	0.81	มาก
4. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	4.21	0.88	มาก
5. การใช้เวลาที่เหมาะสม	4.01	0.94	มาก
ด้านการเพิ่มขึ้นของทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์			
1. การใช้งานเบื้องต้น Microsoft Excel	4.02	0.85	มาก
2. การใช้เขียนสูตรคำนวณ	4.46	0.64	มาก
3. การสร้างและจัดรูปแบบ Chart	4.00	0.98	มาก
4. การสร้างและจัดรูปแบบ Sheet	4.03	0.97	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม	**4.40**	**0.82**	มาก

การอภิปรายผล

การศึกษานี้มีข้อค้นพบว่าการทบทวนกระบวนการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ ทำให้เกิดประเด็นของงานวิจัยในลักษณะ R2R โดยมีประเด็นดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการและประเมินผลการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะ มีผลพบว่า นักศึกษาที่เข้าร่วมกระบวนการมีทักษะที่เพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมระดับมาก และเมื่อไปทดสอบกับหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย พบว่า มีผลลัพธ์ที่น่าพอใจ

อย่างไรก็ตาม เมื่อติดตามถึงแบบทดสอบในแต่ละข้อที่นักศึกษาสอบไม่ผ่าน พบว่า ในชุดที่ 1 ทักษะที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านมากที่สุด คือ การสร้างจดหมายเวียนด้วย Microsoft Word รองลงมา ได้แก่ การแทรกสารบัญอัตโนมัติ (Table of Contents) การสร้าง Link เชื่อมโยงไปยังหน้าสไลด์อื่น ๆ หรือเว็บต่าง ๆ การกำหนดค่าการเปลี่ยนสไลด์ (Transitions) และการใส่หัวกระดาษ (Header) และท้ายกระดาษ (Footer) ส่วนในชุดที่ 2 ทักษะที่นักศึกษาสอบไม่ผ่านมากที่สุด การจัดรูปแบบ Chart ตามที่กำหนด รองลงมา ได้แก่ การใช้เขียนสูตรคิดเปอร์เซ็น การใช้เขียนสูตรคำนวณพื้นฐานต่างๆ การใช้ฟังก์ชันนับจำนวนแบบมีเงื่อนไข การใช้ฟังก์ชัน If การกำหนดความสูง Column การกำหนดความกว้าง Column การเปลี่ยน Format Cell การเปลี่ยน Style และการใช้ฟังก์ชัน VLOOKUP ในการค้นหาข้อมูล ตามลำดับ

จากผลดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ดังนี้

(1) ควรมีการจัดกิจกรรมการอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างต่อเนื่องต่อไป เนื่องจากการวิเคราะห์ผลการประเมินก่อนและหลัง พบว่า นักศึกษามีทักษะที่เพิ่มขึ้นหลังการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ

(2) ควรมีการประชาสัมพันธ์และเน้นย้ำให้นักศึกษาที่เข้ารับการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ของคณะ เข้ารับการทดสอบกับหน่วยงานกลาง เนื่องจากในการวิจัยนี้ พบว่า มีนักศึกษา ร้อยละ 24.00 ไม่ได้เข้าทดสอบกับหน่วยงานกลาง

(3) ควรมีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาในการฝึกอบรมในแต่ละประเด็น เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เข้ารับการอบรมและเกิดความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เนื่องจากในบางประเด็นที่นักศึกษามีความเข้าใจเบื้องต้นแล้ว ควรมีการปรับระยะเวลาการสอนให้น้อยลง ส่วนบางประเด็นที่นักศึกษายังขาดทักษะนั้น ควรมีการปรับระยะเวลาการสอนให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

(4) ควรมีการเน้นย้ำและเพิ่มระยะเวลาในการสอนในประเด็นที่นักศึกษายังสอบไม่ผ่านค่อนข้างมาก เมื่อนักศึกษาที่มีการส่งเสริมทักษะจากคณะแล้ว ไปทดสอบต่อยังหน่วยงานกลาง ดังเช่น ในการทดสอบชุดที่ 1 ประกอบด้วย การสร้างจดหมายเวียนด้วย Microsoft Word การแทรกสารบัญอัตโนมัติ การสร้าง Link เชื่อมโยง และการกำหนดค่าการเปลี่ยนสไลด์ และในชุดที่ 2 ประกอบด้วย การจัดรูปแบบ Chart ตามที่กำหนด การใช้เขียนสูตรคิดเปอร์เซ็น การใช้เขียนสูตรคำนวณพื้นฐานต่างๆ การใช้ฟังก์ชันนับจำนวนแบบมีเงื่อนไข การใช้ฟังก์ชัน If การกำหนดความสูง Column การกำหนดความกว้าง Column การเปลี่ยน Format Cell การเปลี่ยน Style และการใช้ฟังก์ชัน VLOOKUP ในการค้นหาข้อมูล

(5) ควรมีการส่งเสริมทักษะในด้านอื่น ๆ ให้กับนักศึกษา ดังเช่น การสร้างอินโฟกราฟิก การตัดต่อวิดีโอ การออกแบบแบนเนอร์และโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ การคำนวณค่าสถิติขั้นสูงโดยใช้ Micersoft Excel การวิเคราะห์ Pivot Table การใช้งาน Canva การใช้งาน Chat (GPT Chat Generative Pre-training Transformer) และการใช้งาน AI (Artificial Intelligence) เพื่อสนับสนุนงานทางด้านคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เนื่องจากมีข้อเสนอแนะจากนักศึกษาว่ามีความต้องการในช่วงที่มีการอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะ

โดยที่ R2R จะเป็นเครื่องมือพัฒนาคน พัฒนางาน และพัฒนาองค์กร โดยเป้าหมายของ R2R คือเป็นเครื่องมือพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรให้เป็นองค์กรที่มีพลวัตไม่หยุดนิ่ง มีการริเริ่มสร้างการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับ ทุก

ส่วนขององค์กรอาศัยการสร้างการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ และเป็นการเรียนรู้โดยการใช้ความรู้และสร้างความรู้ไปพร้อม ๆ กัน เป็นความรู้ที่แนบแน่นอยู่กับงานและอยู่กับคน เมื่อสภาพเช่นนี้ดำเนินไปอย่างกว้างขวาง และอย่างต่อเนื่องยั่งยืน องค์กรก็จะเข้าสู่สภาพขององค์กรเรียนรู้ (learning organization) สอดคล้องกับหลักการของโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล (2554) และการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้และทักษะจะนำไปสู่การเพิ่มศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล สอดคล้องกับการศึกษาของ สอดคล้องกับการศึกษาของสุชิลา สวัสดี (2560) ที่ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิจารณญาณ เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิจารณญาณและศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม ที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิจารณญาณ แล้วพบว่า องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณประกอบด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่ (1) ความสามารถในการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและการสังเกต (2) ความสามารถในการนิรนัย (3) ความสามารถในการอุปนัย และ (4) ความสามารถในการระบุข้อตกลงเบื้องต้น ส่วนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 หน่วย 14 แผนการจัดการเรียนการ และในขั้นการประเมินผล (Evaluation) มีคะแนนประสิทธิภาพเท่ากับ 89.38/92. และผลของการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า หลังการเรียนแล้ว กลุ่มทดลองมีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการศึกษาของกีรติกานต์ ศิริสุรวัฒน์ อรนุช ศรีสะอาด และทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ (2559) ที่ได้พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานและ สำรวจปัญหา การประเมินระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของโรงเรียนอนุบาลศรีประชานุกูล (2) พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ภายในโรงเรียน โดยใช้การประเมินเสริมพลัง และ (3) เปรียบเทียบผลการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของบุคลากร

ในโรงเรียน ก่อนและหลัง โดยใช้การประเมินเสริมพลัง และ (4) ศึกษาความพึงพอใจในการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของบุคลากรในโรงเรียน แล้วพบว่าสามารถระบุปัญหา และสร้างกิจกรรมเพื่อเพิ่มการเรียนรู้ได้ โดยมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระ ว่าบุคลากรในโรงเรียนมีการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระหลังการใช้การประเมินเสริมพลังสูงกว่าก่อนการใช้การประเมินเสริมพลังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการการพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของบุคลากรในโรงเรียน หลังใช้การประเมินเสริมพลังโดยใช้ Wilcoxon Signed Rank Test สูงกว่าก่อนใช้การประเมินเสริมพลัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาในคณะได้

(2) บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สามารถนำองค์ความรู้จากงานวิจัยไปใช้พัฒนารูปแบบกระบวนการวิธีในการจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์และโปรแกรมประยุกต์ให้กับนักศึกษาในคณะได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

(1) ควรมีการนำแนวทางของการวิจัยนี้ ไปใช้ในการกำหนดหัวข้องานวิจัยของกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะทางวิชาการของนักศึกษาโดยเจ้าหน้าที่ในแต่ละฝ่ายงาน เพื่อเป็นการส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานบนพื้นฐานของ R2R

(2) ควรมีการวิจัยเพื่อการส่งเสริมทักษะในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานประจำของบุคลากรฝ่ายสนับสนุน เช่น การออกแบบงานกราฟิก การ

จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม การพัฒนาทักษะทางด้านภาษา อาทิ ภาษาจีน ภาษาอังกฤษ หรือภาษาอื่น ๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กองวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร. (2567). **“Routine to Research” R2R.** สืบค้น 2 กรกฎาคม 2567, จาก http://www.research.doae.go.th/storageKM/data/3storageK/vichakarn/kvs/R2R%20.pdf.

กีรติกานต์ ศิริสุรวัฒน์ อรนุช ศรีสะอาด และทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ. (2559). การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลศรีประชานุกูล : โดยการประเมินเสริมพลัง. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 22**(ฉบับพิเศษ), 16-26.

โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล. (2554). **R2R สานสุขการเรียนรู้ในงานประจำ.** กรุงเทพฯ: ยูเนี่ยนครีเอชั่น.

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (2564). **มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ ระดับปฏิบัติการ.** สืบค้น 2 มีนาคม 2565, จาก https://ga.kpru.ac.th/laws/uploads/1635240072.pdf.

สุชิลา สวัสดี. (2560). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิจารณญาณในรายวิชาภาษาและวัฒนธรรมสำหรับครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม.** สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม.